

ВИСНОВОК

кандидата педагогічних наук, доцента **Степанової Людмили Павлівни**
про дисертаційну роботу **ЧЕНЬ ЛІНА**

**«Формування індивідуального вокально-виконавського стилю
у студентів факультетів мистецтв»**

подану на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність обраної Чень Ліна теми дослідження зумовлена сучасними вимогами до освітнього процесу на рівні підготовки майбутніх педагогів до оволодіння необхідними професійними навичками для здійснення успішної творчої діяльності. Світова освітня парадигма вимагає змін в аспекті модернізації освіти студентів факультетів мистецтв. У закладах вищої освіти України педагогічні фахівці покликані сприяти формуванню індивідуального виконавського стилю у студентів-вокалістів з урахуванням досягнень сучасної науки. Саме тому тематика дисертаційного дослідження Чень Ліни набуває вагомості актуальності.

Детальний аналіз дисертації дає можливість оцінити обґрунтованість основних теоретичних положень, достовірність отриманих експериментальних даних, **наукову новизну одержаних результатів: вперше** обґрунтовано методiku цілеспрямованого формування індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв, педагогічні настанови її втілення у процес вокального навчання майбутніх фахівців; визначено критерії оцінювання індивідуально-виконавського стилю вокалістів; встановлено *рівні* сформованості індивідуального вокально-виконавського стилю студентів факультетів мистецтв.

Прописані в дисертації позиції наукової новизни є логічним і цінним здобутком у теоретичному плані, і визначають практичну значущість дисертації.

Відзначаємо логічність структури та змістовність дисертації, збалансованість обсягу розділів та підрозділів, узгодженість поставлених

завдань і висновків представленої для рецензування дисертаційної роботи. Аналіз дисертаційної роботи засвідчує, що Чень Ліна використала принцип структуризації матеріалу, який дозволив послідовно і всебічно висвітлити результати дослідження. Зокрема, слушною видається побудова першого розділу дисертації – *«Теоретичні основи дослідження індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв»*, де ретельно зроблено аналіз вивчення індивідуального виконавського стилю вокалістів з позицій сучасних наукових досліджень, а також розкрито зміст та структуру означеного концепту.

Заслугує на особливу увагу другий розділ представленої дисертації *«Методологічні засади дослідження проблеми формування індивідуального виконавського стилю у студентів-вокалістів факультетів мистецтв»*, де ретельно описано:

- методологічні підходи науковців до вивчення процесу формування індивідуально-виконавського стилю вокалістів;
- три критерії оцінювання індивідуально-виконавського стилю вокалістів;
- параметрами оцінювання стану сформованості кожного критерію досліджуваного феномену;
- технологію розмежування амплітуди стану сформованості індивідуального вокально-виконавського стилю студентів факультетів мистецтв на високий, середній, низький і дуже низький рівні, де змістове наповнення кожного з них визначається усередненими кількісними показниками, які виставляються експертною комісією.

Все це склало методологічну основу проведення діагностувально-пошукової роботи з формування індивідуально-виконавського стилю студентів-вокалістів факультетів мистецтв. Зокрема, за критерії оцінювання досліджуваного феномену взято:

- 1) міру відповідності досліджуваного феномену стилю самого музичного твору з урахуванням рис стилів композитора, епохи, історичного

періоду, а також рис етнічно-національного стилю;

2) ступінь прояву майбутнім вчителем музичного мистецтва унікальних рис вокально-технічної виразності у процесі звукового відтворення нотного тексту вокальних творів;

3) досконалість артистичного підсилення передачі авторського задуму вокального твору слухачам/глядачам засобами переконливого перевтілення у сценічні образи і емоційно насиченими сценічними рухами.

Методологічна основа їх визначення ґрунтувалась на положеннях, що індивідуально-виконавський стиль студентів-вокалістів факультетів мистецтв у процесі вокальної підготовки має відображатись кількісними ознаками, які віддзеркалюватимуть динаміку зміни його якості.

У третьому розділі дисертаційної роботи «Пошуково-експериментальна робота з формування індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв» описано:

1) стан сформованості індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв у результаті проведення констатувального експерименту;

2) авторську поетапну методику цілеспрямованого формування означеного феномену, педагогічні настанови її втілення у процес вокального навчання майбутніх фахівців;

3) організацію, перебіг та наслідки експериментальної перевірки ефективності розробленої методики у практичній навчальній діяльності студентів-вокалістів трьох закладів вищої освіти.

На особливу увагу заслуговують зроблені висновки, що виконавську інтерпретацію вокальних творів студентами факультетів мистецтв доцільно розмежовувати на стильову та нестильову.

За дослідженням Чень Ліна, стильова виконавська інтерпретація зорієнтована на трансформацію нотного тексту вокального твору у звукову палітру з уявленням та втіленням асоціативно-образного змісту і його емоційної насиченості на підґрунті віддзеркалення ментально-національних

рис, стильових рис композитора, епохи, історичного періоду й власного індивідуально-виконавського стилю.

Стильова виконавська інтерпретація вокальних творів проявляється у трьох видах – у стилізований, стильній та виконавській, де перша (стилізована) максимально «афішує» автентичні риси особистісного індивідуально-виконавського стилю з «блискучим» віддзеркаленням звукового відтворення авторської концепції на підґрунті осмислення атрибутів стилів композитора, епохи й історичного періоду та ментально-національних ознак, друга (стильова) – демонструє віддзеркалення рис тільки своєрідно-автентичної вокальної творчості без врахування атрибутів та ознак вищеперерахованих стилів, а третя (виконавська) – відображає тільки атрибути композиторського стилю, стилю епохально-історичного періоду та ознаки національної ментальності без прояву індивідуально-неповторної манери точної трансформації нотного тексту у звукові образи з «наданням» їм асоціативно-уявленого змісту та естетично-вишуканої емоційної привабливості через відсутність прояву самобутніх рис власного вокально-виконавського стилю.

Відповідно до зроблених висновків Чень Ліна, нестильова виконавська інтерпретація визначається адекватною трансформацією авторського нотного тексту у звукову палітру з уявленням її образності та наданням емоційної насиченості мелодико-інтонаційних ліній, але з відсутністю виразного віддзеркалення не тільки ментально-національних рис, а й стильових рис особистісного, композиторського та історично-епохального періоду.

Логічним і цінним здобутком у теоретичному плані є позиції наукової новизни, що визначають практичну значущість дисертації. Основні положення дослідження достатньо апробовані на науково-практичних конференціях різного рівня.

Публікації повністю відображають зміст відповідних розділів дисертаційної роботи і висвітлені в наукових одноосібних публікаціях.

Висновок: представлена дисертація Чень Ліна на тему «Формування індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв» за актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням відповідає чинним вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хорового диригування
та теорії і методики музичної освіти
факультету мистецтв
імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова

